

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ของนักศึกษา
ระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบัน
ราชภัฏอุดรธานี ปีการศึกษา 2544

KING'S PROJECT: THE NEW THEORY OF AGRICULTURE AS OPINED BY
STUDENTS IN ASSOCIATE OF SCIENCE PROGRAM, DEPARTMENT OF
AGRICULTURAL SCIENCE, FACULTY OF SCIENCE AND TECHNOLOGY, RAJABHAT
INSTITUTE UDONTHANI, ACADEMIC YEAR 2001

โดย

นายลิขิต ประภาหาร

ร.พ.

๑๔๑๓๑

๒๕๔๔

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 47173
วัน, เดือน, ปี 2.4 ส.ย. 2546

.b.....
.i.....

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตรบัณฑิต

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

ปีการศึกษา 2544

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2544

ชื่อเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ของนักศึกษา
ระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร์ ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
สถาบันราชภัฏอุดรธานี ปีการศึกษา 2544

KING'S PROJECT: THE NEW THEORY OF AGRICULTURE AS OPINED BY
STUDENTS IN ASSOCIATE OF SCIENCE PROGRAM, DEPARTMENT OF
AGRICULTURAL SCIENCE, FACULTY OF SCIENCE AND TECHNOLOGY,
RAJABHAT INSTITUTE UDONTHANI, ACADEMIC YEAR 2001

ชื่อ-สกุล นายลิขิต ประภาพาร

สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช

ภาควิชา วิศวกรรมเกษตร

คณะ วิศวกรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ. วันทนี โชติสกุล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปและความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ของนักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร์ ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี ปีการศึกษา 2544 จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม โดยการเดินทางไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามคืน 120 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร์ ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานีพบว่า นักศึกษามากกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง

ร้อยละ 61.7 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 19-20 ปี ร้อยละ 71.7 และนับถือศาสนาพุทธทั้งหมด ภูมิ
 ล่าเนามากกว่าครึ่งอยู่ในจังหวัดอุดรธานี ร้อยละ 55.0 ก่อนที่จะเข้ารับการศึกษาระดับอนุปริญา
 ส่วนมากจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 97.5 โปรแกรมวิชาที่นักศึกษาเลือกเรียน
 มากที่สุด คือ โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการเกษตร ร้อยละ 35.8 โดยมีเกรดเฉลี่ยสะสมในภาคการ
 ศึกษาที่ 1/2544 อยู่ในช่วง 2.51-3.00 มากที่สุด ร้อยละ 40.0 บิดาและมารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่
 ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม โดยมีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อปี 40,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 75.0
 และเมื่อจบการศึกษาแล้วส่วนใหญ่ต้องการที่จะศึกษาต่อ ร้อยละ 85.0

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่พบว่า
 ด้านเศรษฐกิจ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกรายการ
 ด้านการทำกิจกรรม นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก 5 รายการ และในระดับปาน
 กลาง 3 รายการ

ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากอยู่ 1 รายการ
 และในระดับปานกลาง 5 รายการ

ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากอยู่ 2 รายการ
 และในระดับปานกลาง 6 รายการ

สำหรับความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่
 พบว่า

ด้านเศรษฐกิจ นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น และทำให้เกษตรกรมีรายได้
 เป็นหลัก

ด้านการทำกิจกรรม นักศึกษามีความคิดเห็นว่า เป็นกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีในครอบ
 ครัว และทำให้คนในครอบครัวมีกิจกรรมทำมากขึ้น

ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ นักศึกษามีความคิดเห็นว่า สามารถพัฒนาให้ก้าว
 หน้าไปเรื่อยๆ และมีความก้าวหน้าถ้ามีความตั้งใจจริง

ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ต้องใช้ความขยัน และ
 ต้องใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยมาก

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับการช่วยเหลือและความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่ายด้วยกัน

ขอขอบพระคุณ ผศ. วันทนี โชติสกุล ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ที่ได้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และขอขอบใจน้องๆ นักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร ชั้นปีที่ 2 ที่ช่วยตอบแบบสอบถามทุกข้อ

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ-คุณแม่ และทุกคนในครอบครัวที่ให้กำลังใจและสนับสนุนในด้านทุนทรัพย์ ทำให้ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ลิขิต ประภาพาร

มีนาคม 2545

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	2
1.4 นิยามศัพท์.....	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 ความหมายของอาชีพเกษตร.....	4
2.2 เกษตรทฤษฎีใหม่.....	4
2.3 การประกอบอาชีพเกษตรกรรมแบบทฤษฎีใหม่.....	11
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	17
3.1 ประชากร.....	17
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	17
4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล.....	20
4.1 ผลการวิจัย.....	20
4.2 วิจารณ์ผล.....	29
5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	30
5.1 สรุป.....	30
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	31
บรรณานุกรม.....	33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	34
แบบสอบถาม.....	35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี.....	20
2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านเศรษฐกิจ.....	23
3 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านการทำกิจกรรม.....	24
4 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ.....	25
5 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ.....	26
6 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านเศรษฐกิจ.....	27
7 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านการทำกิจกรรม.....	27
8 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ.....	28
9 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ.....	28

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความสำคัญของประเทศไทยเป็นอย่างมากนับตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน เพราะกว่าประชากรส่วนใหญ่ของประเทศประมาณ 66.60% ประกอบอาชีพเกษตรกรรม (นพคุณ ศิริวรรณ, 2532 : 3) วิถีชีวิตของเกษตรกรและชาวชนบท ซึ่งส่วนใหญ่ผู้คิดกับแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น น้ำฝน และแม่น้ำลำธารต่างๆ พื้นที่เกษตรกรรมส่วนใหญ่กว่า 70%อยู่นอกเขตชลประทานทำให้เกษตรกรต้องอาศัยแหล่งน้ำธรรมชาติเพียงอย่างเดียวในการทำการเกษตรและในปัจจุบันการเสียดุลของระบบนิเวศน์ได้ก่อให้เกิดความแปรปรวนของดินฟ้าอากาศ ฝนตกไม่สม่ำเสมอ ฝนทิ้งช่วง น้ำไหลบ่าเมื่อฝนตกหนัก อันเกิดจากสภาพป่าถูกทำลายและเกิดสภาวะแห้งแล้ง ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและการบริโภคในครัวเรือนเกือบทุกภาคของประเทศ ระดับน้ำในแม่น้ำลำธารต่างๆลดต่ำลงจนบางแห่งแห้งขอด อันถือเป็นวิกฤติที่สำคัญของชาวชนบทของประเทศร่วมกัน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540 : 2) ทำให้สังคมเกษตรในชนบทไม่มีความมั่นคงขาดเสถียรภาพในระยะยาวต่อการดำรงชีวิตชนบทอยู่ในสภาวะขาดแคลน มีรายได้น้อย จึงทำให้เกิดการละทิ้งพื้นที่เกษตรกรรม อพยพเข้ามาทำงานในสังคมเมือง

ในสภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบัน ภาคอุตสาหกรรมได้รับความเดือดร้อนทำให้เกิดภาวะคนว่างงาน คนส่วนใหญ่จึงหันหน้าเข้าสู่ภาคเกษตรกรรม และให้ความสนใจอาชีพเกษตรมากขึ้น แต่การทำการเกษตรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการอย่างมาก ด้วยเหตุนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้พระราชทานแนวพระราชดำริขึ้นและพระราชทานไว้แก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่ขาดแคลนน้ำในการทำการเกษตรที่ทรงเรียกว่า “ทฤษฎีใหม่” ขึ้นมาซึ่งเป็นทฤษฎีแห่งการใช้น้ำและการบริหารงานการพัฒนาการเกษตรแนวใหม่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยทรงเน้นให้มีการดำเนินอยู่แบบพอเพียง ซึ่งเกษตรกรสามารถนำเอารูปแบบไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพเกษตรได้

ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ เนื่องจากจังหวัดอุดรธานีและจังหวัดใกล้เคียงประชากรส่วนใหญ่

ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพิจารณาการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวพระราชดำริในการทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่

1.3 ขอบเขตของปัญหา

1. ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตรชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2544 ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี จำนวนประมาณ 120 คน
2. ขอบเขตของเนื้อหาที่ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ในด้านต่างๆ ดังนี้
 1. ด้านเศรษฐกิจ
 2. ด้านการทำกิจกรรม
 3. ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ
 4. ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ

1.4 นิยามศัพท์

การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ หมายถึง การทำการเกษตรไม่ว่าจะปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ตามทฤษฎีแห่งการใช้ดินและน้ำ และการบริหารงานการพัฒนาการเกษตรแนวใหม่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานแก่พสกนิกร เพื่อแก้ไขปัญหาค่าการเกษตรที่ไม่ได้ผลในเขตพื้นที่แห้งแล้งขาดแคลนน้ำในการทำการเกษตรเพื่อให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง รายได้จากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่เพื่อช่วยให้ความเป็นอยู่และฐานะของผู้ประกอบอาชีพดีขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการทำกิจกรรม หมายถึง การทำกิจกรรมซึ่งแต่ละกิจกรรมมีลักษณะที่เกี่ยวคู่กันตามแนวของเกษตรทฤษฎีใหม่

ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ หมายถึง แนวในการพัฒนาอาชีพ ในด้านการผลิตและการจัดการเพื่อให้มีความมั่นคงและเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ หมายถึง วิธีการ ลักษณะ รูปแบบ กระบวนการ และขั้นตอนที่ใช้ในการประกอบอาชีพให้ประสบผลสำเร็จ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

นำผลการวิจัยที่ได้เสนอภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานีเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรให้สอดคล้องกับแนวพระราชดำริในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ต่อไป

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ของนักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี ปีการศึกษา 2544 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายของอาชีพเกษตร

จิตพกา ธนปัญญาวัชวงศ์ (2539 : 108) กล่าวว่า อาชีพเกษตร หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การแปรรูปและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรซึ่งเป็นกระบวนการที่ได้มาจากการปฏิบัติงานในฟาร์มและนอกฟาร์ม

บุญเลิศ สะอาดสิทธิศักดิ์ และศักดิ์ชาย ไยหวัง (2533 : 1) ได้ให้ความหมายของอาชีพเกษตรไว้ว่า การเกษตรคือ การปลูกพืชเลี้ยงสัตว์โดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ ทรัพยากรทางธรรมชาติ และทุน เพื่อให้ได้ผลผลิตทางการเกษตรที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ผู้ประกอบอาชีพเกษตรนี้ว่า “เกษตรกร”

นพคุณ ศิริวรรณ (2536 : 13) ได้ให้ความหมายของการเกษตร หมายถึง ผลผลิตค่าสูงๆ ที่มนุษย์ผลิตขึ้นมา ซึ่งผลผลิตนั้นเกิดจากการใช้ประโยชน์จากที่ดิน และได้มีการปรับปรุงคัดแปลงสิ่งของธรรมชาติให้เจริญพัฒนาขึ้นมา จุดหมายปลายทางเพื่อให้ได้ผลผลิตทางด้านพืชและสัตว์ตามที่มนุษย์ต้องการ จากข้อความดังกล่าวพอสรุปได้ว่าอาชีพเกษตรหมายถึง กิจกรรมชนิดหนึ่งของมนุษย์โดยมีจุดประสงค์ 2 ประการคือ เพื่อการผลิต และการควบคุมวิธีการใช้พืชและสัตว์ไปในทางที่เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จะเห็นได้ว่าอาชีพเกษตรเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนซึ่งเป็นผลให้ผู้ปฏิบัติงานทางการเกษตรต้องศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องของปัจจัยและกระบวนการต่างๆเพื่อให้ได้ผลผลิตทั้งทางพืชและสัตว์ จนสามารถใช้ผลผลิตต่างๆเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

2.2 เกษตรทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่ หมายถึง ทฤษฎีแห่งการใช้น้ำและการบริหารงานพัฒนาเกษตรแนวใหม่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาทางการเกษตร โดยเฉพาะพื้นที่ทำนา

ในเขตนํ้าฝน ซึ่งโครงการได้ยึดถือเป็นหลักสำคัญต่อการพัฒนาการเกษตรต่อไปโดยจัดแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน คือ พื้นที่สระนํ้า 30% พื้นที่ทำนา 30% พื้นที่ทำไร่ทำสวน 30% พื้นที่อยู่อาศัย 10% (กรมวิชาการเกษตร, 2539 : 50)

ในการพื้นที่ถือครองทางการเกษตรโดยเฉลี่ยแล้วเกษตรกรมีเนื้อที่ถือครองโดยประมาณ 10-15 ไร่ต่อครอบครัวโดยให้แบ่งพื้นที่ออกเป็นสัดส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ไร่ละ 30 พื้นที่เฉลี่ยประมาณ 3 ไร่ ใช้ทำการขุดสระนํ้าไว้ใช้ในการเพาะปลูกโดยมีความลึก 4 เมตรซึ่งกักเก็บนํ้าได้ 19,000 ลูกบาศก์เมตร โดยการรองรับนํ้าฝนเกษตรกรจะสามารถนํ้าไปใช้ในการเกษตรได้ตลอดทั้งปี ทั้งยังสามารถเลี้ยงปลาและปลูกพืชนํ้าได้

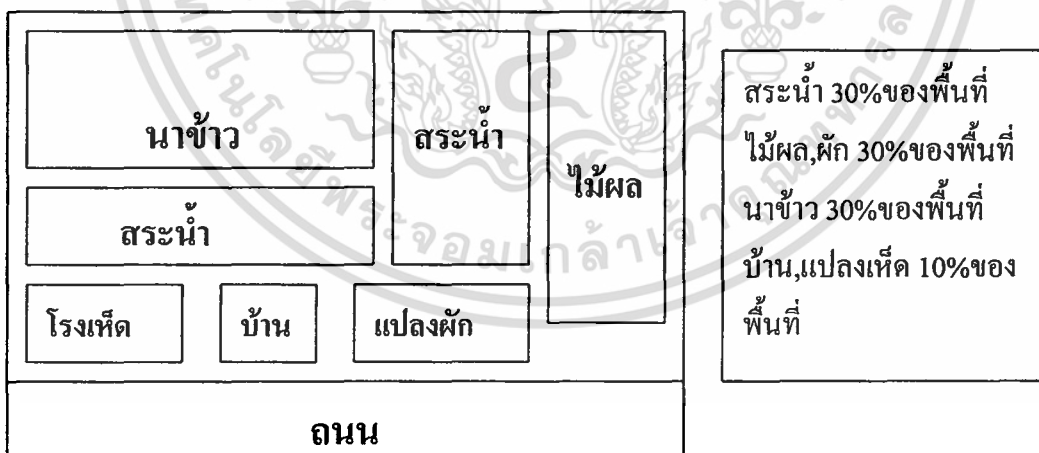
ส่วนที่ 2 ไร่ละ 60 พื้นที่เฉลี่ยประมาณ 10 ไร่ เป็นพื้นที่ทำการเพาะปลูกพืชผลต่างๆ โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน คือ

ไร่ละ 30 ในส่วนที่ 1 ทำการปลูกข้าวมีพื้นที่ประมาณ 5 ไร่

ไร่ละ 30 ในส่วนที่ 2 ปลูกพืชไร่หรือพืชสวน ผักสวนครัว ตามแต่สภาพพื้นที่และสภาวะของตลาดเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวมีพื้นที่ประมาณ 5 ไร่

ส่วนที่ 3 ไร่ละ 10 ของพื้นที่ที่เหลือมีพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 2 ไร่ จัดเป็นที่อยู่อาศัย ถนนหนทาง คันคูหรือคูคลอง ตลอดจนปลูกพืชสวนครัว และเลี้ยงสัตว์ (กรมวิชาการเกษตร, 2539 : 24-25)

แผนผังการแบ่งพื้นที่ 15 ไร่

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540 : 28

2.2.1 หลักการสำคัญของเกษตรทฤษฎีใหม่

- 1) เป็นรูปแบบการทำเกษตรสำหรับเกษตรกรที่มีพื้นที่ทำกินน้อยประมาณ 10-15 ไร่
- 2) เกษตรกรสามารถทำการเกษตร เพื่อให้สามารถเลี้ยงตนเองได้ (Self sufficiency) พึ่งพาตนเอง (ลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก)
- 3) มีแหล่งน้ำในไร่นา (สระน้ำในไร่นา Farm Pond) เพื่อใช้ประโยชน์จากน้ำทำการเกษตร ทั้งการปลูกพืชและการประมง
- 4) เกษตรกรมีพื้นที่ทำนา (ปลูกข้าว) ซึ่งเป็นอาหารหลักให้มีผลผลิตเพียงพอแก่การบริโภค (คน 1 คนบริโภคข้าวเปลือก 20 ถัง/ปี)
- 5) การแบ่งพื้นที่การเกษตร ให้มีทั้งการทำนา การปลูกพืช และไม้ผล รวมทั้งบ่อ (สระน้ำ) เป็นการทำการเกษตรที่มีความหลากหลาย มีอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน และถ้ามีเหลือก็ไว้ขายเป็นรายได้สู่ครอบครัว
- 6) การทำกิจกรรมหลายๆ อย่าง จะช่วยให้เกษตรกรได้ใช้ทรัพยากรในไร่นาอย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน สร้างสมดุลของระบบนิเวศเกษตร
- 7) การปลูกไม้ผลและ ไม้ยืนต้น เป็นการเพิ่มปริมาณของดิน ไม้ เกษตรกรมีไม้ไว้ใช้สอย ไม้ผลไว้กินและมีไม้พื้นไว้ใช้ในครัวเรือน เป็นการสร้างและเพิ่มความชุ่มชื้นแก่ธรรมชาติ
- 8) การมีแหล่งเก็บกักน้ำในไร่นา นับเป็นหัวใจสำคัญของการเกษตร โดยเฉพาะพื้นที่มีแหล่งน้ำ เช่น อ่างเก็บน้ำ ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ เกษตรกรจะใช้น้ำอย่างประหยัดและเห็นคุณค่า อีกทั้งเป็นการเพิ่มปริมาณการเก็บกักน้ำได้เพิ่มขึ้นและรู้จักการรวมกลุ่มเพื่อการใช้งาน และช่วยกันดูแลรักษาสนับสนุนให้เกิดความสามัคคีในชุมชน

2.2.2 วัตถุประสงค์หลักในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

- 1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรในชุมชนมีกระบวนการเรียนรู้ และร่วมมือกันในการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในไร่นาของตนเอง อันก่อให้เกิดการทำไร่นาสวนผสม และการเกษตรแบบผสมผสาน ที่สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้อย่างพออยู่พอกินตลอดทั้งปีและยังเอื้ออำนวยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมควบคู่กับการสืบสานวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่ยั่งยืน
- 2) มุ่งเชื่อมประสานการเรียนรู้ทรัพยากรและความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน ภาควิชาการ และสื่อมวลชน ให้มีการสนับสนุนให้เกิดการณรงค์พัฒนาแหล่งน้ำสนับสนุนให้เกษตรกรประสบความสำเร็จ ตามแนวทางและวิธีการดำเนินงานทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ (กรมวิชาการเกษตร, 2539 : 40)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3 ในการดำเนินงานเกษตรทฤษฎีใหม่ให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของกิจกรรมที่เกษตรกรปฏิบัติ

- 1) การปลูกพืช ควรปลูกพืชอะไร จึงจะเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ภูมิอากาศและความต้องการของผู้บริโภค
- 2) การตลาด การติดต่อประสานงานติดต่อตลาดเพื่อรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร
- 3) การใช้ทรัพยากร สนับสนุนให้ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.2.4 การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริควรคำนึงถึง

- 1) การคัดเลือกประชาชน ต้องพิจารณาถึงความจำเป็นและความพร้อมของประชาชน คือต้องมีความขยันหมั่นเพียร มีความตั้งใจ มีที่ดินเป็นของตนเอง มีทุนในการดำเนินงานบ้าง มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตร และมีความพร้อมในการที่จะรับวิทยาการใหม่ๆ มีความสามารถในการถ่ายทอดวิธีการดำเนินงานให้กับบุคคลที่สนใจ
- 2) การคัดเลือกพื้นที่ จะต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติของดิน สภาพความเป็นกรดเป็นด่าง ความสามารถในการอุ้มน้ำ การขุดสระในพื้นที่ทำการเกษตร
- 3) สนับสนุนให้มีกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคีภายในกลุ่มเดียวกันและระหว่างกลุ่มโดยดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
- 4) ดำเนินกิจกรรมโดยสนับสนุน ให้ประชาชนพื้นที่เป้าหมายรวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน
- 5) สนับสนุนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยให้เป็นไปตามความสมัครใจ ตามภูมิปัญญาชาวบ้าน และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนในลักษณะของ วนเกษตร ไร่นาสวนผสม และเกษตรผสมผสาน เพื่อให้สอดคล้องเป็นไปตามลักษณะตามธรรมชาติที่เหมาะสมอันจะนำไปสู่การพึ่งตนเองได้
- 6) ในการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ จะต้องเข้าใจทฤษฎีตามแนวพระราชดำริเป็นอย่างดี

2.2.5 การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่จะใช้กับเกษตรกรที่มีที่ทำกินน้อยแปลง โดยคำนึงถึง

- 1) ให้เกษตรกรมีความพอเพียงเลี้ยงตนเองได้
- 2) มีการผลิตข้าวบริโภคเพียงพอตลอดทั้งปี โดยถือว่าครอบครัวหนึ่งทำนา 5 ไร่ จะมีข้าวพอกินตลอดทั้งปีซึ่งถือเป็นหลักสำคัญของทฤษฎีนี้
- 3) ต้องมีหลักว่าต้องมีน้ำ 1,000 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ฉะนั้น 5 ไร่ต้องมีน้ำ 50,000 ลูกบาศก์เมตร แต่ละแปลง (15 ไร่) ปลูกพืชไร่หรือไม้ผล 5 ไร่ ทำนา 5 ไร่(เท่ากับ 10 ไร่) จะต้องมีน้ำ 10,000 ลูกบาศก์เมตรต่อปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) อุปสรรคที่สำคัญที่สุดคือ ธรรมชาติที่ได้น้ำได้เต็มเพียงปีละ 1 ครั้ง จะมีการระเหยวันละ 1 เซนติเมตร โดยเฉลี่ย ในวันที่ฝนไม่ตกหมายความว่า ในปีหนึ่งถ้านับวันแห้งแล้ง 300 วัน ระดับน้ำของสระจะลดลงประมาณ 3 เมตร จึงต้องมีการเติมน้ำเพื่อที่จะให้เพียงพอสำหรับใช้

5) ต้องมีแหล่งน้ำเดิม สำหรับวัดมงคลชัยพัฒนาได้สร้างอ่างเก็บน้ำ 800,000 ลูกบาศก์เมตร สำหรับพื้นที่ 3,000 ไร่ เมื่อตั้งศูนย์ที่วัดมงคลชัยพัฒนาสำเร็จแล้วเกษตรกรก็เริ่มเข้าใจในวิธีการจึงให้ดำเนินการในที่ดินของตนเอง เมื่อได้ผลก็เริ่มขั้นที่สอง คือให้เกษตรกรรวมพลังในกลุ่มหรือสหกรณ์เพื่อ

- การผลิต (พันธุ์พืช เตรียมดิน ซลประทาน ฯลฯ)
- การตลาด (ลานตากข้าว ชั่งฉาง เครื่องสีข้าว การจำหน่ายผลผลิต)
- การเป็นอยู่ (อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค)
- สวัสดิการ (สาธารณสุข เงินกู้)
- การศึกษา (โรงเรียน ศูนย์การศึกษา)
- สังคมและศาสนา

6) ปัญหาอีกข้อหนึ่งคือ การลงทุนค่อนข้างสูง เกษตรกรต้องได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก โดยติดต่อร่วมมือกับแหล่งเงินทุน (ธนาคาร) และแหล่งพลังงาน (บริษัทน้ำมัน) ตั้งและบริหารโรงสี ร้านสหกรณ์ ช่วยในการลงทุน ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งทั้งฝ่ายเกษตรกรและฝ่ายธนาคารกับบริษัทจะได้ประโยชน์ร่วมกันคือ

- เกษตรกรขายข้าวได้ในราคาสูง (ไม่ถูกกดราคา) ธนาคารและบริษัทซื้อข้าวในราคาต่ำ (ซื้อข้าวเปลือกโดยตรงจากเกษตรกร และนำมาสีเอง)
- เกษตรกรซื้อเครื่องบริโภคอุปโภคในราคาที่ต่ำ (ร้านสหกรณ์ขายในราคาขายส่ง)
- ธนาคารกับบริษัทจะสามารถกระจายบุคลากร (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540 : 6-7)

พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ของไร่นาสวนผสม มีดังนี้

1. แหล่งน้ำใช้ในการทำการเกษตร การเลี้ยงสัตว์ และการปลูกพืช น้ำจึงมีความสำคัญยิ่ง การพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาย่อมมีความจำเป็น เกษตรกรมีหน้าที่เก็บกักน้ำในไร่นา โดยการขุดสระน้ำเพื่อใช้ในการเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืช และยังใช้แหล่งน้ำในการเลี้ยงปลา

2. ผลผลิตจากพืชชนิดต่างๆ ในไร่นาเกษตรกร โดยเกษตรกรทำการเพาะปลูกข้าว ไร่ ไร่โคก และส่วนที่เหลือขายเป็นรายได้ของเกษตรกร การปลูกพืชไร่ พืชสวน ในพื้นที่ที่ทำการเกษตรก็สามารถเก็บเกี่ยวได้ตลอดทั้งปี

3. การเลี้ยงสัตว์และการปลูกพืชทำให้เกิดประโยชน์ในการที่พืชและสัตว์สามารถเกื้อกูลกัน กล่าวคือ เศษวัสดุที่เหลือจากพืชสามารถนำมาให้สัตว์กินได้ การเลี้ยงสัตว์เป็นกิจกรรมที่เกษตรกรได้รายได้เพิ่มนอกเหนือจาก การปลูกพืช ในพื้นที่บริเวณสระน้ำ ร่องสวน และคูคลองตามธรรมชาติไม่เพียงพอกแก่การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ และใช้ในการบริโภคอุปโภคภายในครัวเรือน ดังนั้นจึงควรมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่รองรับไว้เติมน้ำในฤดูแล้งแก่สระน้ำในไร่นาของเกษตรกร เช่น น้ำจากเขื่อน สระน้ำขนาดใหญ่ ฝายทดน้ำ และแหล่งน้ำธรรมชาติ (อภิพรรณ พุกภักดี, 2541 : 79)

ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร น้ำเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อสิ่งมีชีวิตและสรรพสิ่งในโลก น้ำสามารถมีอยู่ทุกหนทุกแห่ง แม้แต่ในโลกของเรากล่าวกันว่า มีน้ำถึง 3 ใน 4 ส่วน (น้ำ 3 ส่วน ดิน 1 ส่วน) นอกจากนี้แล้วเรายังมีความเชื่อถึงเรื่องธาตุที่สำคัญต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตว่า มีธาตุ 4 ธาตุ ได้แก่ ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุลม และธาตุไฟ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าน้ำมีความสำคัญอย่างมาก สำหรับเรื่องน้ำกับการพัฒนาการเกษตรเน้นเกี่ยวกับการเพาะปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ และการประมง พอสรุปได้ดังนี้

น้ำกับการเพาะปลูก ปริมาณน้ำที่พืชต้องการออกของเมล็ด การเจริญเติบโตของพืช มีทั้งปริมาณน้ำฝนและปริมาณน้ำที่จัดหามาเพิ่มเติมเพื่อการเพาะปลูก แต่น้ำที่ใช้ในการเพาะปลูกนั้นมีส่วนสูญหายไป เนื่องจากการระเหยของน้ำการรั่วซึมลงไปในดินและการไหลออกจากพื้นที่เพาะปลูกไปตามผิวดิน และลงสู่พื้นที่ต่ำกว่า

ความต้องการน้ำในการทำนา ตั้งแต่เริ่มปลูกข้าว ไม่ว่าจะเป็นแปลงกล้าข้าว หรือแปลงที่หว่านข้าว ข้าวจะต้องการน้ำเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่การเตรียมแปลง การงอกของเมล็ด การเจริญเติบโต การออกรวง จนกระทั่งเมล็ดข้าวเริ่มสุกแก่สีเหลืองพลับพลึง จึงระบายน้ำออก กล่าวโดยสรุปในพื้นที่ 1 ไร่ จะใช้น้ำรวมประมาณ 2,088 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ลูกผสม กข.และพันธุ์พื้นเมืองอายุไม่เกิน 160 วันจะมีความต้องการในฤดูฝนโดยเฉลี่ยประมาณ 1,500 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ และในฤดูแล้งโดยเฉลี่ยประมาณ 2,000 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่

ความต้องการน้ำสำหรับพืชไร่ พืชสวน และพืชผัก ความต้องการน้ำในระยะแรกจะไม่มากนัก แต่จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และมากที่สุดในช่วงระยะที่พืชออกดอกออกผล และเริ่มต้องการน้ำน้อยลงเมื่อผลผลิตเริ่มแก่ เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ต้องการน้ำ 400-700 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ผักกาดขาวต้องการน้ำ 450 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ข้าวโพดหวานต้องการน้ำ 500 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ เป็นต้น

ความต้องการน้ำเพื่อการเลี้ยงสัตว์ โดยปกติความต้องการน้ำจะขึ้นอยู่กับชนิดของสัตว์ สภาพและรูปแบบอาหารสัตว์ ระยะเวลาในการเลี้ยง เป็นต้น เราสามารถใช้เกณฑ์โดยประมาณ ดังนี้ วัวและควายต้องการน้ำตัวละ ประมาณ 50 ลิตรต่อวัน หมูต้องการน้ำตัวละประมาณ 20 ลิตรต่อวัน ไก่ต้องการน้ำตัวละประมาณ 0.15 ลิตรต่อวัน

ความต้องการน้ำเพื่อการเลี้ยงปลา จากสภาพแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นในลักษณะสระน้ำ บ่อเลี้ยงปลา ความต้องการน้ำขึ้นอยู่กับชนิดของปลาเป็นหลัก ในฤดูฝนคงไม่มีปัญหา ปลาสามารถอาศัยอยู่ได้ตามลำธาร ห้วย หนอง คลอง บึง หรือในบ่อเลี้ยงปลา ในฤดูแล้งก่อนที่น้ำจะสูญหายไปโดยการระเหยระเห็ดซึมไปในดิน และไหลไปสู่พื้นที่ที่ต่ำกว่า เราควรเก็บกักน้ำในการเลี้ยงปลาในฤดูแล้งอย่างน้อยต้องมีความลึกไม่ต่ำกว่า 1 เมตร เพื่อปลาจะมีชีวิตอยู่ได้และสามารถเจริญเติบโตต่อไป (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540 : 43)

2.2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

1) แนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง ทฤษฎีใหม่เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนางานการจัดการที่ดินและน้ำ เพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุดที่ช่วยให้เกษตรกรรายย่อยที่สามารถประกอบอาชีพเกษตรให้ได้ผล เพียงพอที่จะเลี้ยงตนเอง แก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตด้วยการพึ่งตนเอง

2) แนวความคิดกับความอิสระ ทฤษฎีใหม่เป็นทฤษฎีที่มุ่งช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรกรรม และความเสียหายของพืชผล อันเนื่องมาจากความแปรปรวนของดินฟ้าอากาศ ซึ่งเป็นปัญหาหลักที่เกษตรกรจำเป็นต้องพึ่งพาผู้อื่น ดังนั้นทฤษฎีใหม่จึงมีส่วนร่วมให้เกษตรกรสามารถเลี้ยงตนเองได้

3) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ทฤษฎีใหม่เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการบริหารจัดการที่ดิน น้ำ โดยอาศัยหลักวิชาการเข้ามาช่วย เพื่อให้เกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์ได้สูงสุดในการดำรงชีวิต

4) แนวความคิดเกี่ยวกับการดำเนินงาน ต้องอาศัยคุณสมบัติหลายประการ คือ

-ความขยัน ความอดทน การนำทฤษฎีใหม่ไปใช้มีข้อเสนอแนะว่า นอกจากจะดูความเหมาะสมกับปัจจัยสิ่งแวดล้อมแล้ว เกษตรกรต้องมีความอดทน มีความขยันไม่เกียจคร้าน จึงจะประสบความสำเร็จ

-ความสามัคคีและการรวมกลุ่ม เป็นคุณสมบัติที่จำเป็นต้องเป็นปรากฏในทฤษฎีใหม่ในขั้นที่สอง ทำให้เกษตรกรรวมพลังในรูปกลุ่ม หรือสหกรณ์ ร่วมมือร่วมใจในการช่วยเหลือกันทำให้เกิดความสามัคคี

-ความใฝ่รู้ในการแสวงหาความรู้และการศึกษาข้อมูลความรู้ในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ควรศึกษาสภาพดิน ปรัชญาเจ้าหน้าที่และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องและเหมาะสม

-การอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูล ในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อให้สามารถเลี้ยงตนเองได้อย่างพอเพียงนั้น มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการเลี้ยงสัตว์เกื้อกูลกัน เช่น การเลี้ยงไก่ เป็ด หมู บริเวณขอบสระน้ำ หรือบริเวณบ้านเพื่อใช้เป็นอาหารของปลา การอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลทำให้เกิดประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่าย

5) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา ทฤษฎีใหม่เป็นทฤษฎีที่เป็น ไปตามลำดับขั้นตอน คือ เมื่อทำทฤษฎีใหม่ในขั้นที่หนึ่ง เมื่อทำทฤษฎีใหม่ในขั้นที่สองได้แล้วก็สามารถพัฒนาไปทำทฤษฎีใหม่ในขั้นที่สามจึงจะเป็นทฤษฎีที่เหมาะสมและสมบูรณ์แบบ

6) แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม โดยการร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีนี้ ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน สังคมและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ องค์กรเอกชน ตลอดจนสมาชิกในชุมชนทำให้เกิดการพัฒนาที่สูงสุดขึ้น

7) แนวความคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ ทฤษฎีใหม่จะต้องดูความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและปัจจัยต่างๆ หากสภาพภูมิประเทศไม่เหมาะสมในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ ต้องหาหนทางอื่นที่เหมาะสมต่อไป หากดำเนินการเกี่ยวกับงานเกษตรกรรมอื่นหรือปลูกไม้ผลที่ได้ผลอยู่แล้ว ก็ไม่ควรที่จะปรับเปลี่ยนมาทำการเกษตรทฤษฎีใหม่เพราะไม่มีความจำเป็น ดังนั้นการประยุกต์ใช้ความรู้ใดๆ ต้องดูให้เหมาะสมกับความต้องการ ความจำเป็น สภาพแวดล้อม และปัจจัยต่างๆ มิใช่เพียงเห็นว่าเป็นทฤษฎีที่ได้รับความนิยมก็จะลงมือทำเพียงอย่างเดียว

แนวคิดทั้ง 7 ประการนี้เป็นแนวคิดที่มีอยู่พร้อมในทฤษฎีใหม่ หากเกษตรกรดำเนินการตามทฤษฎีที่ข้อมก็จะเกิดการพัฒนาและประสบความสำเร็จในอาชีพเกษตร (ทีศนา เขมมณี, 2541 : 80)

2.3 การประกอบอาชีพเกษตรกรรมแบบทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการจัดการน้ำและพื้นที่ในการทำการเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุดที่ในหลวงทรงพระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยเพื่อแก้ปัญหาการทำการเกษตรที่ไม่ได้ผล เมื่อเกษตรกรได้ลงมือปฏิบัติตามแนวของทฤษฎีใหม่แล้วทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้อย่างไม่เดือดร้อน และต่อไปนี้คือตัวอย่างของเกษตรกรที่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่แล้วประสบความสำเร็จในด้านของเศรษฐกิจ ด้านการทำกิจกรรมด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ และความยากง่ายในการประกอบอาชีพดังนี้

2.3.1 ด้านเศรษฐกิจ

ในการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่นั้นในระยะแรกเกษตรกรควรพยายามเน้นทำกิจกรรมที่เพิ่มรายได้เป็นหลักซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้ต่อเนื่องเป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี

-รายได้รายวัน ได้แก่ การปลูกผักต่างๆ เช่น ผักบุ้ง จิง ข่า ตะไคร้ กะเพรา หรือการเลี้ยงสัตว์ปีกที่ให้ผลผลิตเป็นไข่ เช่น ไข่ เป็ด นกกระทา ซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้ประจำวันเพื่อนำไปเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้

-รายได้รายสัปดาห์ ได้แก่ ไม้ดอกไม้ประดับ ผักบางชนิด เช่น กระถิน ชะอม และผักกินใบ

-รายได้ประจำเดือนหรือตามฤดูกาล 2-4 เดือน ได้แก่ การทำนา การทำพืชไร่ การปลูกผัก การเลี้ยงสัตว์ (การเลี้ยงสัตว์ปีก เพื่อผลิตเนื้อ การเลี้ยงสุกร แม่พันธุ์ผลิตลูก การเลี้ยงโคนม และสุกรขุน และการเลี้ยงสัตว์น้ำ (ปลา กบ เป็นต้น)

-รายได้รายปี ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมไม้ผล ไม้ยืนต้น เช่น มะม่วง ฝรั่ง ชมพู่ พืชไร่อายุยาว เช่น อ้อย มันสำปะหลัง การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ เช่น โคเนื้อ โคนม สุกร เป็นต้น (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540 : 28)

สำหรับเกษตรกรที่เป็นตัวอย่างในด้านนี้ได้แก่

บุญ สนิตผล เกษตรกรจากจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเดิมมีอาชีพทำนาเพียงอย่างเดียวต้องประสบกับภาวะฝนแล้งทำให้ขาดรายได้และเป็นหนี้จำนวนมากต่อมาได้เข้าร่วมกลุ่มสหกรณ์ประมงน้ำจืดอำเภอท่าตะโกจึงได้ขุดบ่อเลี้ยงปลาโดยใช้ทุนของสหกรณ์และยังใช้ขบบ่อปลาปลูกไม้ผลและพืชผักต่างๆ ทำให้มีรายได้จากการขายปลา ผลไม้ พืชผัก อีกทั้งยังลดค่าใช้จ่าย โดยนำมาบริโภคภายในครอบครัว เงินที่เหลือก็ส่งหักหนี้สินได้บ้าง ซึ่งต่อมาได้ขยายจำนวนไม้ผลจนเต็มขบบ่อและยังขุดบ่อเลี้ยงปลาเพิ่มขึ้นอีกด้วยแรงของตนเอง ทำให้มีผลผลิตจำหน่าย และบริโภคตลอดทั้งปี ทั้งยังปลดเปลื้องหนี้สินที่มีอยู่จนหมดสิ้น ครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

เจริญ ทิพย์มาตย์ เป็นคนจังหวัดร้อยเอ็ด เดิมทีมีอาชีพทำนาเพียงอย่างเดียวมีความเสี่ยงต่อการลงทุนและรายได้ ซึ่งการทำนาข้าวในแต่ละปีที่ผ่านมาไม่มีความแน่นอนและไม่มั่นคงจึงได้ทำการปรับเปลี่ยนพื้นที่มาทำไร่นาสวนผสมเพื่อเป็นรายได้เสริมจากการทำนาซึ่งจากการทำการเกษตรในรูปแบบของไร่นาสวนผสมทำให้มีรายได้หลายทาง มีงานทำตลอดทั้งปี มีผลผลิตหลากหลาย ทำให้เกิดรายได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น และผลผลิตที่ได้สามารถนำมาบริโภคและนำไปขายได้ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540 : 51,78)

2.3.2 ด้านการทำกิจกรรม

ในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งในด้านของการทำกิจกรรม มีทั้งการปลูกพืชผักสวนครัว พืชสมุนไพร ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ผล ไม้ยืนต้น ไม้ใช้สอย ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์และการเพาะเห็ดกิจกรรมต่างๆ จะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน เสริมสร้างการใช้แรงงานให้เกิดประโยชน์ และการใช้พื้นที่ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพทุกพื้นที่ ซึ่งส่งผลให้คุณภาพชีวิตครัวเรือนเกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540 : 29)

สำหรับเกษตรกรที่เป็นตัวอย่างในด้านนี้ได้แก่

ชั้น ปานนิล ซึ่งเดิมทำนาเพียงอย่างเดียว มีรายได้ไม่แน่นอน จึงได้ปลูกผักสวนครัวบางชนิดเพื่อเสริมรายได้ แต่บางปีก็ประสบปัญหาจากภัยธรรมชาติและปัจจัยการผลิต ยาฆ่าแมลงมีราคาแพง จึงเกิดความคิดว่า พื้นที่ที่มีอยู่สามารถที่จะปลูกพืชชนิดอื่นๆ ได้อีก เมื่อได้รับฟังข่าวสารจากสื่อต่างๆ และคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในเรื่องของการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่จึงได้ทำการปรับปรุงพื้นที่ โดยลดพื้นที่ที่ปลูกข้าวลง แล้วขุดบ่อเลี้ยงปลา ทำสวนผลไม้ ปลูกผัก และปลูกยาสูบ บนพื้นที่ที่ว่าง เพื่อให้มีผลผลิตหลายอย่างทดแทนกันยามประสบภัยธรรมชาติ หลังจากที่มีการทำกิจกรรมหลายๆ อย่างนี้เอง ทำให้มีผลผลิตที่ต่อเนื่องสลับกันไปทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น มีการใช้แรงงานอย่างสม่ำเสมอทั้งปี

อำนวยการ สังกัด สังกัด เกษตรกร อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี กล่าวว่าตนจบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีอาชีพทำนาเพียงอย่างเดียว ซึ่งจากการปลูกพืชเพียงชนิดเดียวทำให้มีรายได้น้อยไม่คุ้มกับการลงทุน และพื้นที่ที่สามารถผลิตกิจกรรมอื่นๆ ได้หลายชนิด จึงคิดที่จะปรับปรุงพื้นที่โดยหารือกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จึงได้ลดพื้นที่ปลูกข้าวลง ขุดบ่อเลี้ยงปลา ปลูกไม้ผลบริเวณคันบ่อและเลี้ยงสัตว์คือ ไก่ สุกร ปลา ซึ่งมูลไก่อนำมาใช้ในสวนไม้ผลเพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ย และเป็นการปรับปรุงดินให้ดีขึ้นด้วย ซึ่งการทำการเกษตรแบบผสมผสานเป็นการใช้ทรัพยากรดิน ทุนและแรงงานที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

แดน สุสมบุรณ์ เกษตรกรจากอำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ กล่าวว่าทำการปลูกพืชชนิดเดียวมีรายได้น้อยไม่คุ้มทุน โดยเฉพาะการทำนา จึงได้ลดพื้นที่การทำนาขุดบ่อเลี้ยงปลา และได้สร้างแปลงปลูกหม่อนเลี้ยงไหม สร้างโรงเรือนเลี้ยงไก่บนบ่อปลา พื้นที่รอบๆ ก็ปลูกไม้ผลหลายชนิดพื้นที่ว่างที่เหลือก็ปลูกผักสวนครัว และเลี้ยงปลาในนาข้าวอีกด้วย ซึ่งกิจกรรมแต่ละอย่างมีความเกื้อกูลสนับสนุนกันทำให้ลดรายจ่ายจากปัจจัยการผลิตลงได้มากมีการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ผลผลิตที่ได้มีความสม่ำเสมอต่อเนื่องมาตลอดปี ผลผลิตนำมาบริโภคภายในครอบครัวและนำไปขายเป็นการเพิ่มรายได้ช่องทาง

บุญถิ่น มุงธีราช เกษตรกรจากอำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร แต่ก่อนใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติจึงได้ทำนา แต่ก็ประสบปัญหาจากภัยธรรมชาติและราคาผลผลิตตกต่ำ มีรายได้ไม่แน่นอนจึงได้เลี้ยงสุกรและเลี้ยงไก่เพื่อช่วยเสริมรายได้ ต่อมาได้มีโอกาสไปทัศนศึกษาดูงานการจัดไร่นาสวนผสมที่ประสบผลสำเร็จ และยังได้รับข่าวสารด้านการเกษตร การแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในเรื่องของไร่นาสวนผสม และเกษตรผสมผสาน ประกอบกับยังมีพื้นที่เหลืออยู่จึงได้ลงมือทำโดยลดพื้นที่ทำนาลงขุดบ่อเลี้ยงปลาขึ้น สร้างคอกสุกรบนบ่อปลาโดยให้มูลของสุกรเป็นอาหารของปลาเป็นการลดต้นทุนเรื่องอาหารของปลา ในบ่อเลี้ยงปลาเองก็มีการระบายน้ำเข้าออก ทำร่องให้น้ำไหลออกไปยังสวนไม้ผลที่ปลูกรอบๆ พื้นที่เป็นการประหยัดปุ๋ยและแรงงาน ทั้งยังสร้างโรงเรือนเลี้ยงเป็ดและเลี้ยงไก่ ในแปลงนาเองก็มีการเลี้ยงปลาประกอบด้วย เมื่อได้ทำกิจกรรมเพิ่มขึ้นจากเดิม ซึ่งกิจกรรมแต่ละอย่างก็เกื้อกูลกันเป็นการประหยัดทั้งแรงงาน และยังใช้ประโยชน์ในพื้นที่ให้มากที่สุด ผลผลิตของกิจกรรมก็มีความแน่นอน สม่ำเสมอตลอดปี และมีรายได้ตลอดปี (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540:57,63,69,72)

จะเห็นได้ว่าการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่นั้นกิจกรรมแต่ละกิจกรรมจะเกื้อกูลซึ่งกันและกันแล้ว ในระยะยาวเป็นการสร้างความสมดุลทางธรรมชาติ ทำให้เกิดระบบนิเวศน์เกษตรชุมชนดีขึ้นเนื่องจากระบบการผลิตที่มีไม้ผล ไม้ยืนต้น ตลอดจนพืชแซมและพืชคลุมดินจะช่วยสร้างระบบนิเวศน์เกษตรด้านบรรยากาศ และป้องกันการสูญเสียความอุดมสมบูรณ์ของดิน

2.3.3 ความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

ในการทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่นั้น เป็นอาชีพที่อิสระไม่ขึ้นตรงต่อใคร เกษตรกรต้องเป็นคนที่มีความรับผิดชอบในตัวเอง เป็นคนขยัน จึงจะประสบความสำเร็จได้ ซึ่งในขั้นแรกนั้นเกษตรกรต้องทำการจัดสรรพื้นที่ที่ใช้ในการทำการเกษตรให้เกิดประโยชน์มากที่สุดเพื่อที่จะก่อให้เกิดรายได้สามารถที่จะเลี้ยงตนเอง และครอบครัวได้อย่างไม่เดือดร้อนมีความเป็นอยู่ที่พอเพียง ซึ่งเมื่อเกษตรกรทำได้ในขั้นที่หนึ่งแล้วก็จะนำไปสู่การทำทฤษฎีใหม่ในขั้นที่สองเพื่อที่จะทำให้มีการรวมพลังกันในรูปของกลุ่มหรือสหกรณ์ ร่วมแรงร่วมมือกันในด้านต่างๆ เช่นเรื่องพันธุ์การผลิต การจำหน่ายผลผลิต การตลาด การเป็นอยู่ สุวีถีการ การศึกษา สังคม ศาสนา และการสาธารณสุข โดยแต่ละด้านที่ได้กล่าวมาจะได้รับความร่วมมือจากทางหน่วยงานของทางราชการ และมูลนิธิ หรือหน่วยงานเอกชน ซึ่งเมื่อเกษตรกรได้มีการรวมกลุ่มกันแล้วก็สามารถที่จะเข้าสู่ขั้นที่สามได้ โดยที่ขั้นที่สามจะมีการติดต่อร่วมมือกับแหล่งเงินทุน (ธนาคาร) และกับแหล่งพลังงาน เพื่อที่จะตั้งและบริหารโรงสี ตั้งและบริหารสหกรณ์ ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้เพื่อให้ทั้งเกษตรกรและหน่วยงานต่างๆ ได้รับผลประโยชน์ด้วยกันทั้งสองฝ่าย เช่น เกษตรกรขายข้าวและผลผลิตทางการเกษตรในราคาที่ไม่ถูกกดราคา เกษตรกรซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคในราคาที่ต่ำ ทางธนาคารและบริษัท

สามารถที่จะกระจายบุคลากรได้อย่างทั่วถึง เกษตรกรถือครองที่ดินและดำรงชีวิตครอบครัวอย่างพอมีพอกิน ลดปัญหาการละทิ้งถิ่นที่อยู่ และลดปัญหาในชุมชนเมือง ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศและสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่นด้วย จึงจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด (กรมพัฒนาที่ดิน, 2541:18-25)

2.3.4 ความยากง่ายในการประกอบอาชีพ

การทำงานเกษตรแบบทฤษฎีใหม่นั้นเกษตรกรก็มีความสำคัญเหมือนกันจึงต้องมีการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งในการคัดเลือกนั้นต้องพิจารณาจากความจำเป็นและความพร้อมของประชาชน ต้องมีความขยันหมั่นเพียร มีความตั้งใจ มีที่ดินเป็นของตนเอง มีทุนในการดำเนินการบ้างพอสมควร มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตร เต็มใจและพร้อมรับวิทยาการใหม่ๆ มีความสามารถในการถ่ายทอดวิธีการดำเนินงานให้กับประชาชนที่มีความสนใจ มีการคัดเลือกพื้นที่จะต้องพิจารณาคุณสมบัติของดิน สภาพความเป็นกรด ด่าง ความสามารถในการอุ้มน้ำ ดังนั้นต้องศึกษาความเป็นไปได้ของพื้นที่อย่างละเอียด ควรสนับสนุนให้มีกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดความสามัคคี ภายในกลุ่ม ใช้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นแกนนำ ดำเนินงานโดยอาศัยกระบวนการกลุ่มดำเนินกิจกรรมร่วมกัน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540 : 14)

การทำงานเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ให้ประสบความสำเร็จนั้นเกษตรกรควรมีคุณสมบัติคือ เกษตรกรควรเป็นคนขยันขันแข็ง กระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ ขอมรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ มีแนวความคิดเชิงธุรกิจ ติดตามความเคลื่อนไหวของราคา ชนิด ผลผลิตการเกษตร และการตลาดอยู่เสมอ มีแรงงานเพียงพอในการทำไร่นาสวนผสม เกษตรกรควรมีความรู้ ความสามารถ และทักษะการวางแผน การจัดการทรัพยากร ด้านแรงงาน เวลา และกิจกรรมการผลิตได้เป็นอย่างดี (พงษ์พันธ์ คำวงษ์, 2540 : 8)

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุรศักดิ์ ม่วงมูล (2542 : 30) ได้ทำการวิจัยเรื่องความเข้าใจของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2542 ต่อการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยมุ่งเน้นเฉพาะนักศึกษาที่ผ่านการเรียนเกี่ยวกับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน 66 คน ประกอบด้วย นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช จำนวน 15 คน สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ จำนวน 41 คน และสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร จำนวน 10 คน ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งน้ำของเกษตรทฤษฎีใหม่ นักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 77.72) มีความเข้าใจว่าการมีแหล่งกักเก็บน้ำในไร่นาเป็นสิ่งสำคัญในการทำการเกษตร

ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่ นักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.53) มีความเข้าใจว่า พื้นที่ที่เคยปลูกไม้ยืนต้นที่ให้ผลคุ้มค่าก็ควรดำเนินการต่อไปไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนมาทำเกษตรทฤษฎีใหม่

ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการปลูกพืช ที่อยู่อาศัย และการเลี้ยงสัตว์ ตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ นักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม (ร้อยละ 79.06) มีความเข้าใจว่าการเลี้ยงสัตว์น้ำและสัตว์บกต้องให้มีความเหมาะสมกับแรงงานและพื้นที่ที่มีอยู่

วิทวัส สาแสน (2543 : 26) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครสวรรค์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 และ ปีที่ 2 จำนวน 60 คน ผลการวิจัยพบว่า

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ด้านต่างๆ มีดังนี้

- ด้านเศรษฐกิจ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกรายการ โดยรายการที่ค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถยึดเป็นอาชีพหลัก ได้ (2.23)
- ด้านการทำกิจกรรม นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกรายการ โดยรายการที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ทำให้เกิดความชำนาญและเกิดทักษะเพิ่มมากขึ้น (2.35)
- ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากอยู่ 1 รายการ คือ มีความอิสระในการทำงาน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย (2.73)
- ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ นักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมากอยู่ 2 รายการ คือ ต้องใช้ความอดทน และมีความรับผิดชอบสูง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.83 และ 2.80 ตามลำดับ

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี ปีการศึกษา 2544 ซึ่งมีนักศึกษาทั้งหมด 120 คน

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมาใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

3.2.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามซึ่งได้ศึกษามาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาวัตถุประสงค์ของปัญหาการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 2) ศึกษาแบบสอบถามจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการวิจัย เพื่อรวบรวมแนวความคิดต่างๆ มาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม
- 3) ดำเนินการสร้างแบบสอบถามและนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมซึ่งลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ภูมิลำเนา อาชีพ ของบิดา อาชีพของมารดา รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ของนักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี ซึ่งแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านเศรษฐกิจ
- ด้านการทำกิจกรรม
- ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ
- ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า เป็น 3 ระดับคือ มาก ปานกลาง และน้อย มีเกณฑ์การให้คะแนนมาตราส่วนประมาณค่าเป็น 3 ระดับดังนี้

3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

3.2.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม (Try out)

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2544 จำนวน 20 ชุด เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไข

3.2.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไปยังหัวหน้าภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับอนุปริญญา-วิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บข้อมูลและรับคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืนจำนวน 120 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกแจงความถี่แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ซึ่งอ้างอิงจาก ประคอง กรรมสูตร (2538 : 44) ดังนี้

1. การหาค่าร้อยละ ใช้วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1

$$\text{สูตรร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

กำหนดให้ X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อ

กำหนดให้ N = จำนวนประชากรทั้งหมด

2. การหาค่าคะแนนเฉลี่ย ใช้วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2

$$\text{ใช้สูตร } \mu = \frac{\sum fx}{N}$$

กำหนดให้ μ = ค่าคะแนนเฉลี่ย

x = คะแนนที่กำหนด (3,2,1)

f = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามข้อนั้น

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

ค่ามาตรฐานที่ใช้ในการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น คือ (ประคอง วรรณสุด, 2538 :

108)

2.50 – 3.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

3. การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2

$$\text{สูตรค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน } \sigma = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N^2}}$$

กำหนดให้ σ = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x = คะแนนที่กำหนด (3,2,1)

f = ค่าความถี่ของคะแนน

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

4.1 ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ของนักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติได้ผลการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี ปีการศึกษา 2544

ตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี

รายการ	จำนวนคน (N=120)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	46	38.3
หญิง	74	61.7
2. อายุ		
19-20 ปี	86	71.7
21-22 ปี	30	25.0
23-24 ปี	4	3.3
3. ศาสนา		
พุทธ	120	100.0
4. ภูมิลำเนา		
อุดรธานี	66	55.0
อื่นๆ(หนองคาย หนองบัวลำภู สกลนคร กาฬสินธุ์ ขอนแก่น)	54	45.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน (N=120)	ร้อยละ
5. ก่อนเข้ารับการศึกษาระดับ อวท. จบจาก มัธยมศึกษาปีที่ 6	117	97.5
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.3)	3	61.7
6. โปรแกรมวิชาที่เรียน		
โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการเกษตร	43	35.8
โปรแกรมวิชาพืชศาสตร์	31	25.8
โปรแกรมวิชาสัตวบาล	29	24.2
โปรแกรมวิชาสัตวรักษ์	17	14.2
7. เกณฑ์เฉลี่ยสะสมในภาคการศึกษาที่ 1/2544		
2.00 – 2.50	44	36.7
2.51 – 3.00	48	40.0
3.01 – 3.50	26	21.7
3.51 – 4.00	2	1.6
8. อาชีพของบิดา		
เกษตรกรกรรม	85	70.8
รับราชการ	15	12.5
ค้าขาย	9	7.5
รับจ้าง	6	5.0
อื่นๆ	5	4.2
9. อาชีพของมารดา		
เกษตรกรกรรม	79	65.8
ค้าขาย	20	16.7
รับราชการ	9	7.5
รับจ้าง	7	5.8
อื่นๆ	5	4.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน (N=120)	ร้อยละ
10. รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อปี		
10,000 – 20,000 บาท	15	12.5
20,001 – 30,000 บาท	10	8.3
30,001 – 40,000 บาท	5	4.2
40,001 บาทขึ้นไป	90	75.0
11. เมื่อจบการศึกษาแล้วต้องการ		
ศึกษาต่อ	102	85.0
ประกอบอาชีพเกษตร	12	10.0
ประกอบอาชีพอื่นๆ	6	5.0

จากตารางที่ 1 แสดงสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี พบว่านักศึกษา เป็นเพศชาย ร้อยละ 38.3 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.7 มีอายุอยู่ในช่วง 19-20ปี มากที่สุด ร้อยละ 71.7 รองลงมาคืออายุอยู่ในช่วง 21-22ปี ร้อยละ 25.0

นักศึกษาทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 100.0 มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดอุดรธานี ร้อยละ 55.0 ที่เหลือมาจากจังหวัดอื่น ร้อยละ 45.0 (สกลนคร, หนองคาย, กาฬสินธุ์, ขอนแก่น) ระดับความรู้ก่อนเข้ารับการศึกษามาก่อน จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 97.5 โปรแกรมวิชาที่เรียนมากที่สุดคือ โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการเกษตร ร้อยละ 35.8 รองลงมาคือ โปรแกรมวิชาพืชศาสตร์ ร้อยละ 25.8 และ โปรแกรมวิชาสัตวบาล ร้อยละ 24.2 เกรดเฉลี่ยสะสมในภาคการศึกษาที่ 1/2544 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 2.51-3.00 ร้อยละ 40.0

บิดาของนักศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 70.8 มารดาของนักศึกษา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 65.8 สำหรับรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อปี พบว่ามี รายได้ในช่วง 40,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 75.0 รองลงมาอยู่ในช่วง 10,000-20,000 บาท ร้อยละ 12.5 มีรายได้ในช่วง 20,001-30,000 ร้อยละ 8.3 ซึ่งเมื่อจบการศึกษาแล้วนักศึกษาส่วนใหญ่ ต้องการศึกษาคต่อ ร้อยละ 85.0 รองลงมาต้องการประกอบอาชีพด้านการเกษตร ร้อยละ 10.0

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต วิชา เกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี ปีการศึกษา 2544 ที่มีต่อ การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ซึ่งผลการศึกษามีดังนี้

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านเศรษฐกิจ

รายการ (N=120)	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)			ค่า คะแนนเฉลี่ย	ค่า S.D.	ระดับความคิดเห็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
1. สามารถยึดเป็นอาชีพหลักได้	53.3	43.3	3.4	2.47	0.56	ปานกลาง
2. สามารถทำเป็นอาชีพเสริมได้	50.8	42.5	6.7	2.44	0.62	ปานกลาง
3. สมาชิกในครอบครัวมีความเป็นอยู่ดีขึ้น เลี้ยงตนเอง ได้อย่างไม่เดือดร้อน	40.0	56.7	3.3	2.36	0.55	ปานกลาง
4. ช่วยให้ชุมชนมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	43.3	48.3	8.4	2.35	0.63	ปานกลาง
5. ช่วยให้ประเทศมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	40.0	54.2	5.8	2.34	0.58	ปานกลาง
6. สร้างความมั่นคงให้กับตนเองและครอบครัวใน สภาวะ เศรษฐกิจที่ตกต่ำ	37.5	55.8	6.7	2.25	0.59	ปานกลาง
7. มีรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี	17.5	75.8	6.7	2.10	0.48	ปานกลาง
8. พืชรายได้โดยมีรายได้ต่อเนื่องเป็นรายวัน ราย สัปดาห์ รายเดือน รายปี	17.5	61.7	20.8	1.96	0.62	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตาม แนวทฤษฎีใหม่ ด้านเศรษฐกิจพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกรายการ โดยราย การที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถยึดเป็นอาชีพหลักได้ (2.47)

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่
ด้านการทำกิจกรรม

รายการ (N=120)	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)			ค่า คะแนน เฉลี่ย	ค่า S.D.	ระดับความ คิดเห็น
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
1. ทำให้เกิดความชำนาญและเกิดทักษะเพิ่มขึ้น	64.2	34.2	1.6	2.62	0.52	มาก
2. ใช้ประโยชน์จากทุนและที่ดินให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	66.7	26.7	6.6	2.60	0.61	มาก
3. มีกิจกรรมหลากหลายทั้งกิจกรรมเพิ่มรายได้และอาหารไว้บริโภค ใช้สอยในครัวเรือน	60.0	38.3	1.7	2.58	0.53	มาก
4. ใช้ทรัพยากรในไร่นาเพิ่มมากขึ้น	58.3	36.7	5.0	2.53	0.59	มาก
5. สร้างความสมดุลทางธรรมชาติทำให้ระบบนิเวศน์เกษตรของชุมชนตนเองดีขึ้น	54.2	45.0	0.8	2.53	0.51	มาก
6. กิจกรรมแต่ละอย่างเกี่ยวคู่กัน	49.2	45.8	5.0	2.44	0.58	ปานกลาง
7. สามารถนำผลผลิตไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว	46.7	47.5	5.8	2.40	0.60	ปานกลาง
8. คูแลร์กษาให้เกิดผลผลิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี	35.8	58.4	5.8	2.30	0.57	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านการทำกิจกรรมพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก 5 รายการ โดยค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในระดับความคิดเห็นมากคือ ทำให้เกิดความชำนาญและเกิดทักษะเพิ่มขึ้น(2.62) และนักศึกษามีความคิดเห็นระดับปานกลาง 3 รายการ โดยค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในระดับความคิดเห็นปานกลางคือ กิจกรรมแต่ละอย่างเกี่ยวคู่กัน (2.44)

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่
ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

รายการ (N=120)	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)			ค่า คะแนน เฉลี่ย	ค่า S.D.	ระดับความ คิดเห็น
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
1. มีความอิสระในการทำงาน	76.6	19.2	4.2	2.72	0.53	มาก
2. มีความมั่นคงในอาชีพ	40.0	54.2	5.8	2.34	0.58	ปานกลาง
3. มีการรวมตัวกันเพื่อร่วมมือในการผลิตและขายผล ผลิต	35.0	55.0	10.0	2.25	0.62	ปานกลาง
4. มีความก้าวหน้าไม่ต่างจากอาชีพอื่น	28.3	60.0	11.7	2.16	0.61	ปานกลาง
5. มีการร่วมมือกับแหล่งเงินทุนเพื่อช่วยในการลงทุน พัฒนาชุมชน	27.5	56.7	15.8	2.11	0.64	ปานกลาง
6. มีการจัดตั้งกองทุนของชุมชนเพื่อประโยชน์ใน กิจกรรมต่างๆ	27.5	55.8	16.7	2.10	0.65	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากอยู่ 1 รายการคือ มีความอิสระในการทำงาน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.72 และมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 5 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในระดับความคิดเห็นปานกลางคือ มีความมั่นคงในอาชีพ (2.34)

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่
ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ

รายการ (N=120)	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)			ค่า คะแนน เฉลี่ย	ค่า S.D.	ระดับความ คิดเห็น
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
1. ต้องมีความอดทน	88.3	10.0	1.7	2.86	0.38	มาก
2. ต้องมีความรับผิดชอบสูง	84.2	15.0	0.8	2.83	0.39	มาก
3. ต้องทำงานหนัก	50.8	45.8	3.4	2.47	0.56	ปานกลาง
4. ต้องใช้แรงงานมาก	41.7	55.0	3.3	2.41	0.38	ปานกลาง
5. ต้องใช้ประสบการณ์และความชำนาญมาก	40.8	51.7	7.5	2.33	0.61	ปานกลาง
6. ต้องมีความสามารถในการวางแผนและการจัดการ	36.7	55.8	7.5	2.29	0.60	ปานกลาง
7. ต้องใช้ทุนสูง	28.3	61.7	10.0	2.16	0.59	ปานกลาง
8. ผู้ประกอบอาชีพนี้ต้องมีการศึกษาสูง	8.4	58.3	33.3	1.75	0.59	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากอยู่ 2 รายการคือ ต้องใช้ความอดทน และต้องมีความรับผิดชอบ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย (2.86 และ 2.83) ตามลำดับ และมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 6 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในระดับความคิดเห็นปานกลางคือ ต้องทำงานหนัก (2.47)

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่

ด้านเศรษฐกิจ

รายการ	ความถี่
1. ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น	12
2. ทำให้เกษตรกรมีรายได้เป็นหลัก	9
3. สามารถมีเงินเก็บและขยายกิจการได้	6
4. พออยู่พอกิน	4

จากตารางที่ 6 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านเศรษฐกิจพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเพิ่มเติมดังนี้ ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น 12 คน ทำให้เกษตรกรมีรายได้เป็นหลัก 9 คน สามารถมีเงินเก็บและขยายกิจการได้ 6 คน และพออยู่พอกิน 4 คน

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่

ด้านการทำกิจกรรม

รายการ	ความถี่
1. เป็นกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีในครอบครัว	15
2. ทำให้คนในครอบครัวมีกิจกรรมทำมากขึ้น	11
3. ชุมชนรวมกลุ่มกันมากขึ้น	5
4. เป็นกิจกรรมเสริมที่เรียบง่าย ไม่เร่งรีบ	3
5. ทำให้ไม่ว่างงาน	2

จากตารางที่ 7 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านการทำกิจกรรมพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเพิ่มเติมดังนี้ เป็นกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีในครอบครัว 15 คน ทำให้คนในครอบครัวมีกิจกรรมทำมากขึ้น 11 คน ชุมชนรวมกลุ่มกันมากขึ้น 5 คน เป็นกิจกรรมเสริมที่เรียบง่าย ไม่เร่งรีบ 3 คน และทำให้ไม่ว่างงาน 2 คน

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่

ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

รายการ	ความถี่
1. สามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าไปเรื่อยๆ	7
2. มีความก้าวหน้าถ้ามีความตั้งใจจริง	4
3. ทำให้มีรายได้เท่ากับอาชีพอื่นได้	3

จากตารางที่ 8 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ในด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเพิ่มเติมดังนี้ ค่อยๆพัฒนาให้ก้าวหน้าเรื่อยๆ 7 คน มีความก้าวหน้าถ้ามีความตั้งใจจริง 4 คน และ ทำให้มีรายได้เท่ากับอาชีพอื่นได้ 3 คน

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่

ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ

รายการ	ความถี่
1. ต้องใช้ความขยัน	12
2. ต้องใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยมาก	7
3. ต้องมีความรอบคอบ	4
4. ต้องมีการวางแผนอย่างดี	4
5. ต้องมีหน่วยงานช่วยหนุน	3
6. ต้องใช้ระยะเวลายาวนาน	2

จากตารางที่ 9 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเพิ่มเติมดังนี้ ต้องใช้ความขยัน 12 คน ต้องใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยมาก 7 คน ต้องมีความรอบคอบ 4 คน ต้องมีการวางแผนอย่างดี 4 คน ต้องมีหน่วยงานอื่นช่วยหนุน 3 คน และ ต้องใช้ระยะเวลายาวนาน 2 คน

4.2 วิจารณ์ผล

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ของนักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี ปีการศึกษา 2544 มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกรายการ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วรายการที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 รายการได้แก่ สามารถยึดเป็นอาชีพหลักได้ สามารถทำเป็นอาชีพเสริมได้และสมาชิกในครอบครัวมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เลี้ยงตนเองได้ อย่างไม่เดือดร้อน ซึ่งสอดคล้องกับ บุญ สนิพผล (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540 : 51) เกษตรกร อำเภอน้ำโสม จังหวัดนครสวรรค์ เดิมทำนาอาศัยน้ำฝนเพียงอย่างเดียว ต้องประสบกับภาวะฝนแล้งทำให้ขาดรายได้และเป็นหนี้ ต่อมาได้รับข่าวสารการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่จากสื่อต่างๆ จึงได้นำเอาหลักการและวิธีการต่างๆ มาปรับปรุง ซึ่งทำให้มีผลผลิตจำหน่าย และบริโภคตลอดทั้งปี ทั้งยังปลดเปลื้องหนี้สินที่มีอยู่จนหมดสิ้น ครอบครัวมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น

2. ด้านการทำกิจกรรม นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก 5 รายการ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้ว มีรายการที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทำให้เกิดความชำนาญและเกิดทักษะเพิ่มขึ้นและมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 3 รายการ ได้แก่ กิจกรรมแต่ละอย่างเกี่ยวเนื่องกัน สามารถนำผลผลิตไปขาย เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว และดูแลรักษาให้เกิดผลผลิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี ซึ่งสอดคล้องกับที่ เจริญ ทิพย์มาตย์ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540 : 78) เกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ดได้ เปลี่ยนจากการทำนาเพียงอย่างเดียวมาเป็นการทำเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ ทำให้มีกิจกรรมเพิ่มมากขึ้นจากเดิม ซึ่งกิจกรรมแต่ละอย่างเกี่ยวเนื่องกัน เป็นการประหยัดแรงงานและใช้ประโยชน์ในพื้นที่ได้มากที่สุด ทั้งยังก่อให้เกิดความชำนาญ และทักษะเพิ่มขึ้น

3. ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมาก 1 รายการคือ มีความอิสระในการทำงาน เพราะว่าอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความอิสระมาก เป็นอาชีพที่ไม่ต้องมีใครมาคอยควบคุม โดยมีตัวเองเป็นนายของตนเอง และมีระดับความคิดเห็นปานกลาง 5 รายการ ซึ่งพิจารณาแล้ว มีรายการที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มีความมั่นคงในอาชีพ ทำให้เป็นอาชีพที่สร้างรายได้ที่มั่นคง สามารถเลี้ยงชีพได้เป็นอย่างดี

4. ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ พบว่า นักศึกษามีระดับความคิดเห็นในระดับมาก 2 รายการ คือ ต้องใช้ความอดทน และต้องมีความรับผิดชอบสูง เพราะว่าอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ต้องทำงานหนัก ต้องคลุกคลีอยู่กับผลผลิตตลอดเวลา เกษตรกรจึงควรเป็นคนที่มีความขยันหมั่นเพียร กระตือรือร้น มีความตั้งใจจริง (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540:25)

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ของ นักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร์ ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี ปีการศึกษา 2544 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร์ ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเดินทางไปเก็บและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามคืน 120 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร์ ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี พบว่า นักศึกษามากกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.7 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 19-20 ปี ร้อยละ 71.7 และนับถือศาสนาพุทธทั้งหมด ภูมิลำเนาเดิมมากกว่าครึ่งอยู่ในจังหวัดอุดรธานี ร้อยละ 55.0 ก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับอนุปริญญาวิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 97.5 โปรแกรมวิชาที่นักศึกษาเลือกเรียนมากที่สุดคือ โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการเกษตร ร้อยละ 35.8 โดยมีเกรดเฉลี่ยสะสมในภาคการศึกษาที่ 1/2544 อยู่ในช่วง 2.51-3.00 มากที่สุด ร้อยละ 40.0 บิดาและมารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อปี 40,001บาทขึ้นไป ร้อยละ 75.0 และเมื่อจบการศึกษาแล้วส่วนใหญ่ต้องการที่จะศึกษาต่อ ร้อยละ 85.0

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านเศรษฐกิจ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกรายการ โดยรายการที่ค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถยึดเป็นอาชีพหลักได้ (2.47)

- ด้านการทำกิจกรรม นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก 5 รายการ โดยค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือ ทำให้เกิดความชำนาญและเกิดทักษะเพิ่มขึ้น(2.62) และนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 3 รายการ โดยค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในระดับความคิดเห็นปานกลางคือ กิจกรรมแต่ละอย่างเกื้อกูลกัน(2.44)

- ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากอยู่ 1 รายการคือ มีความอิสระในการทำงาน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.72 และมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 5 รายการ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในระดับความคิดเห็นปานกลางคือ มีความมั่นคงในอาชีพ(2.34)

- ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากอยู่ 2 รายการ คือ ต้องใช้ความอดทน และต้องมีความรับผิดชอบสูง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย (2.86 และ 2.83) ตามลำดับ และมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 6 รายการ โดยมีค่าคะแนนสูงสุดในระดับความคิดเห็นปานกลางคือ ต้องทำงานหนัก(2.47)

สำหรับความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ นอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้น มีดังนี้

- ด้านเศรษฐกิจ นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น(12) และทำให้เกษตรกรมีรายได้เป็นหลัก(9)

- ด้านการทำกิจกรรม นักศึกษามีความคิดเห็นว่า เป็นกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีในครอบครัว(15) และทำให้คนในครอบครัวมีกิจกรรมทำมากขึ้น(11)

- ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ นักศึกษามีความคิดเห็นว่า สามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าไปเรื่อยๆ(7) และมีความก้าวหน้าถ้ามีความตั้งใจจริง(4)

- ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ต้องใช้ความขยัน(12) และต้องใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยมาก(7)

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัย ไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรให้สอดคล้องกับการทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ดังนี้ ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏอุดรธานี ควรที่จะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ตรงในการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ อย่างจริงจังและถูกต้องตามกระบวนการ เพื่อที่นักศึกษาจะได้มีความรู้ ความเข้าใจ ในทักษะประสบการณ์ และมีเจตคติที่ดีต่อการทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่

ซึ่งนักศึกษาจะสามารถนำความรู้ ทักษะประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตามแนวพระราชดำรินงในหลวงได้อย่างแท้จริงภายใต้ภาวะวิกฤติของเศรษฐกิจในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- จิตพกา ธนปัญญาวัชวงศ์. 2539. หลักการศึกษาศาสตร์. ภาควิชาการพัฒนาการเกษตร คณะ
ทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 206 น.
- ทิศนา แคมมณี. 2541. เอกสารประกอบการสัมมนานักปรัชญาการพัฒนา : ทฤษฎีใหม่ตามแนว
พระราชดำริ. กรุงเทพฯ : นิวไทม์มิตรการพิมพ์. 152 น.
- นพคุณ ศิริวรรณ. 2536. งานฟาร์มกลยุทธ์สำคัญของการศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์
พลชัย. 206 น.
- บุญเลิศ สะอาดสิทธิศักดิ์ และศักดิ์ชาย ไชหวัง. 2533. งานเกษตรพื้นฐานหลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533). กรุงเทพฯ : ประสานมิตร. 132 น.
- ประคอง กรรณสูต. 2538. สถิติประยุกต์สำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
482 น.
- พงษ์พันธ์ คำวงษ์. 2541. การจัดการที่ดินตามแนวทฤษฎีใหม่. กรุงเทพฯ : ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 21 น.
- พัฒนาที่ดิน,กรม. 2541. รายงานประจำปี. กรมพัฒนาที่ดิน. (เอกสารอัดสำเนา). 72 น.
- วิชาการเกษตร,กรม. 2539. ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้น้ำและการพัฒนาการเกษตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. 49 น.
- วิทวัส สาแสน. 2543. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ของนัก
ศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครสวรรค์.
ปัญหาพิเศษปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุ
ศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 32 น.
- ส่งเสริมการเกษตร,กรม. 2540. ไร่นาสวนผสมตามแนวทฤษฎีใหม่. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ. 95 น.
- สุรศักดิ์ มูลม่วง. 2542. ความเข้าใจของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่
ปัญหาพิเศษปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุ
ศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- อภิพรธ พุกภักดี. 2541. เอกสารประกอบการสัมมนานักปรัชญาการพัฒนา:ทฤษฎีใหม่ตามแนว
พระราชดำริ. กรุงเทพฯ : นิวไทม์มิตรการพิมพ์. 152 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ของนักศึกษาระดับ
อนุปริญญาวิทยาศาสตร์ ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏ
อุดรธานี

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามมี 2 ตอน
 - ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ 3 ด้าน
 - 2.1 ด้านเศรษฐกิจ
 - 2.2 ด้านการทำกิจกรรม
 - 2.3 ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ
2. กรุณาอ่านคำชี้แจงแต่ละตอนให้เข้าใจก่อนลงมือตอบแบบสอบถามและตอบแบบสอบถามทุกข้อเพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัย
3. ข้อมูลที่ท่านตอบไม่มีผลต่อการเรียนของท่านแต่ประการใด และคำตอบของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับโดยใช้ประโยชน์เพื่องานวิจัยนี้เท่านั้น

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

นายลิขิต ประภาหาร

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย (/) ลงในช่อง () หน้าข้อความหรือเติมลงในช่องว่าง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ.....ปี

3. นับถือศาสนา

() พุทธ

() คริสต์

() อิสลาม

() อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ภูมิลำเนา

() จังหวัดอุดรธานี

() อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. ก่อนเข้าศึกษาต่อระดับอนุปริญาโทวิทยาศาสตร ทำนจบการศึกษาในระดับ

() มัธยมศึกษาปีที่ 6

() ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

6. โปรแกรมวิชาที่ท่านกำลังศึกษาอยู่

() โปรแกรมวิชาพืชศาสตร์

() โปรแกรมวิชาสัตวบาล

() โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการเกษตร

() โปรแกรมวิชาสัตวรักษ์

7. ระดับชั้นปี

() ชั้นปีที่ 1

() ชั้นปีที่ 2

8. เกรดเฉลี่ยสะสมในภาคการศึกษาที่ 1/2544.....

9. อาชีพของบิดา มารดา

9.1 บิดาประกอบอาชีพ

() รับราชการ

() เกษตรกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- () ค้าขาย
- () รับจ้าง
- () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9.2 มารดาประกอบอาชีพ

- () รับราชการ
- () เกษตรกรรม
- () ค้าขาย
- () รับจ้าง
- () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10. รายได้เฉลี่ยของครอบครัว.....บาท/ปี

11. เมื่อจบการศึกษาแล้วท่านต้องการ

- () ศึกษาต่อ
- () ประกอบอาชีพเกษตร
- () ประกอบอาชีพอื่นๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่
คำชี้แจง ก. โปรดเขียนเครื่องหมาย (/) ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงข้อเดียว

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
ด้านเศรษฐกิจ			
1.มีราย ได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี.....			
2.เพิ่มรายได้โดยมีรายได้ต่อเนื่องเป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี.....			
3.สามารถยึดเป็นอาชีพหลักได้.....			
4.สามารถทำเป็นอาชีพเสริมได้.....			
5.สมาชิกในครอบครัวมีความเป็นอยู่ดีขึ้น เลี้ยงตนเองได้ อย่างไม่เดือดร้อน.....			
6.สร้างความมั่นคงให้กับตนเองและครอบครัวในสภาวะ เศรษฐกิจที่ตกต่ำ.....			
7.ช่วยให้ชุมชนมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ.....			
8.ช่วยให้ประเทศมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ.....			
ด้านการทำกิจกรรม			
1.ใช้ทรัพยากรในไร่นาเพิ่มมากขึ้น.....			
2.ใช้ประโยชน์จากทุนและที่ดินให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น...			
3.ทำให้เกิดความชำนาญและเกิดทักษะเพิ่มขึ้น.....			
4.มีกิจกรรมหลากหลายทั้งกิจกรรมเพิ่มรายได้และอาหารไว้ บริโภค ใช้สอยในครัวเรือน.....			
5.สามารถนำผลผลิตไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว.			
6.กิจกรรมแต่ละอย่างเกื้อกูลกัน.....			
7.ดูแลรักษาให้เกิดผลผลิต ได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี.....			
8.สร้างความสมดุลทางธรรมชาติทำให้ระบบนิเวศน์เกษตร ของชุมชนตนเองดีขึ้น.....			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ			
1. มีความอิสระในการทำงาน.....			
2. มีความมั่นคงในอาชีพ.....			
3. มีความก้าวหน้าไม่ต่างจากอาชีพอื่น.....			
4. มีการรวมตัวกันเพื่อร่วมมือในการผลิตและขายผลผลิต....			
5. มีการจัดตั้งกองทุนของชุมชน เพื่อประโยชน์ในกิจกรรม ต่างๆ.....			
6. มีการร่วมมือกับแหล่งเงินทุนเพื่อช่วยในการลงทุนพัฒนา ชุมชน.....			
ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ			
1. ผู้ที่ประกอบอาชีพนี้ต้องมีการศึกษาสูง.....			
2. ต้องมีความสามารถในการวางแผนและการจัดการ.....			
3. ต้องใช้ประสบการณ์และความชำนาญมาก.....			
4. ต้องใช้ความอดทน.....			
5. ต้องใช้ทุนสูง.....			
6. ต้องให้แรงงานมาก.....			
7. ต้องทำงานหนัก.....			
8. ต้องมีความรับผิดชอบสูง.....			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. โปรดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ นอเหนือจากที่ระบุในข้อ ก.

ด้านเศรษฐกิจ

.....
.....
.....
.....

ด้านการทำกิจกรรม

.....
.....
.....
.....

ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

.....
.....
.....
.....

ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ

.....
.....
.....
.....

